

6.11.2019

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Viite: HE 63/2019 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTOSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI**Yleiset huomiot**

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Suomen itsenäisyyden juhlarahastolta ("Sitra") lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Sitra esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavan:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annettua lakia. Lakiehdotus perustuu parlamentaarisen työryhmän loppuraporttiin, joka julkaistiin kuluvan vuoden maaliskuussa (valtiovarainministeriön julkaisusarja 2019:19). Sitra oli kuultavana parlamentaarisessa työryhmässä.

Esityksessä keskeisenä tavoitteena on uudistaa Sitran hallintorakennetta perustamalla Sitralle oma, Suomen Pankin pankkivaltuutetuista erillinen hallintoneuvosto, muuttamalla Sitran hallituksen kokoonpanosäätelyä ja täsmentämällä sekä selkeyttämällä Sitran kyseisten hallintoelinten ja yliasiamiehen välisiä suhteita.

Sitra kannattaa esitystä ja sen tavoitetta vahvistaa eduskunnan vastattavana olevan Sitran parlamentaarista ja laaja-alaista ohjausta ja johtamista sekä toiminnallisiin tarpeisiin perustuvaa selkeää johtamisjärjestelmää. Sitra pitää erityisen tärkeänä jo parlamentaarisessa työryhmässä esiin noussutta tavoitetta turvata Sitran riittävän riippumaton asema kehityksen ja kasvun pitkäjänteisenä mutta tulevaisuusorientoituneena edistäjänä.

Sitra katsoo, että esityksen mukaiset muutokset turvaavat toteutuessaan hyvin keskeisen tavoitteen turvata Sitran riittävä asiallinen riippumattomuus, objektiivisuus, avoimuus ja pitkäjänteisyys sekä tulevaisuusorientoituneisuus, suhteessa esimerkiksi ns. päivänpoliittisiin kysymyksiin sekä rajattuihin tilannesidonnaisiin teemoihin. Sitran riippumattomuus perustuu myös taloudelliseen riippumattomuuteen eli siihen, että Sitra rahoittaa tulevaisuustyönsä oman peruspääomansa sijoitustoiminnan tuotoilla.

Hallintoneuvosto ja hallitus

Esityksen mukaisesti Sitran hallintoneuvostoon kuuluisi 13 – 17 jäsentä, joten hallintoneuvoston jäsenmäärä kasvaisi nykyisestä 9 jäsenestä. Jäseniä valittaessa olisi tärkeää, että rahaston toimintasuunnittelun asettamat tarpeet sekä yhteiskunnallisten ilmiöiden, oppimisen, elinkeino- ja talouselämän sekä tulevaisuusorientaation osaaminen huomioitaisiin.

6.11.2018

Sitra katsoo, että yliasiamiehen jäädessä pois hallituksesta hallintoneuvosto voisi jo vuoden 2020 alussa käynnistää Sitran uuden hallituksen valinnan lakiin ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaisesti. Tällöin hallituksen valinta toteutettaisiin alkuvuodesta 2020 noin kahden vuoden toimikaudelle vuoden 2021 loppuun saakka. Näin menettelemällä hallitusta koskevat uudet 10 ja 11 §:n säännökset koskien hallituksen kokoonpanoa, tehtäviä, päätöksentekoa ja toimikautta saataisiin voimaan jo alkuvuonna 2020.

Sitra on voinut osallistua esityksen valmisteluun, ja valtiovarainministeriö on kuullut Sitraa valmistelun yhteydessä. Sitra kannattaa hallituksen esityksen mukaisten muutosten ja lisäysten hyväksymistä Sitrasta annettuun lakiin esityksessä mainitulla tavalla ja siinä mainituilla syillä.

Johtava lakimies

Jorma Jaalivaara